



Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Valores e educación para a igualdade		Código	652G01008
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagogía e Didáctica			
Coordinación	Cotelo Guerra, Dolores	Correo electrónico	dolores.cotelo@udc.es	
Profesorado	Cotelo Guerra, Dolores	Correo electrónico	dolores.cotelo@udc.es	
Web				
Descripción xeral				

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A3	Coñecer os fundamentos de atención temperá.
A4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
A5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico.
A6	Coñecer a dimensión pedagógica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
A9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudiantes con dificultades.
A10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
A11	Coñecer e saber exercer as funcións de tutor e orientador en relación coa educación familiar.
A12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
A13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións más relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalista; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.
A22	Atender as necesidades dos estudiantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
A23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e á mellora en educación infantil.
A24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
A25	Abordar análises de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
A26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
B3	Aplicar un pensamento crítico, autocrítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa e espírito emprendedor.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B9	Autonomía na aprendizaxe.
B10	Capacidade de análise e síntese.
B11	Capacidade de busca e manexo de información.
B22	Creatividade ou capacidade para pensar as cousas desde diferentes perspectivas, ofrecendo novas solucións aos problemas.
B23	Habilidades sociais para exercer o liderado na aula.
B24	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.



C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título	
Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.	A5	C1
Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.	A10 A12	C3
Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións más relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalista; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.	A13 A22 A24	
Abordar análises de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.	A25 A26	
Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.		
Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e na colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.		
Traballar de forma autónoma con iniciativa e espírito emprendedor.	B4	
Traballar de forma colaborativa.	B5	
Autonomía na aprendizaxe.	B9	
Capacidade de análise e síntese.	B10	
Capacidade de busca e manexo de información.	B11	
Aplicar un pensamento crítico, autocrítico, lóxico e creativo.	A3	B3
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.	A4	B6
Habilidades sociais para exercer o liderado na aula.	A6	B22
Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.	A9	B23
Creatividade ou capacidade para pensar as cousas desde diferentes perspectivas, ofrecendo novas solucións aos problemas.	A23	B24
Habilidades sociais para exercer o liderado na aula.	B23	
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.	A11	C4 C7

Contidos

Temas	Subtemas
1. Valores e educación.	1.1. Aproximación e fundamentación conceptual. 1.2. Construcción dos valores no proceso educativo. 1.3. Os valores na formación docente.
2. Ciudadanía e dereitos humanos.	2.1. Aproximación histórico-conceptual ós dereitos humáns. 2.2. Democracia, cidadanía e dereitos humáns. 2.3. A evolución no concepto de cidadanía. 2.4. A construcción da cidadanía a través da educación: o papel do currículo escolar.
3. Igualdade de oportunidades e xustiza social.	3.1. Evolución social do concepto de xénero. Políticas de igualdade. 3.2. Perspectivas de análise sobre da convivencia e do conflito social. 3.3. Dereitos e deberes para unha sociedade democrática. 3.4. Actitudes, valores e normas para unha cidadanía crítica.



4. A coeducación como proxecto.	4.1. O papel do currículo na construción das identidades. 4.2. Estratexias e recursos metodolóxicos das boas prácticas coeducativas. 4.3. Incidencia doutros axentes de socialización: familias, mass-media, TIC, grupos de iguais, tribus urbanas...
5. A convivencia como reto educativo.	5.1. Estratexias metodolóxicas para a mediación e a resolución de conflictos. 5.2. Modelos de convivencia a través doutros axentes de socialización: familias, mass-media, TIC, grupos de iguais, tribus urbanas... 5.3. Activismo, asociacionismo e o papel das ONG.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A22 B5 B10 B11 C4 C3	3	0	3
Análise de fontes documentais	A5 A12 A13 A26 B3 B4 B5 B6 B9 B10 B11 B22 B23 B24 C1 C3 C4 C7	12	24	36
Traballos tutelados	A4 A6 A9 A10 A11 A12 A13 A22 A23 A25 A26 B3 B4 B5 B6 B9 B10 B11 B22 B23 B24 C1 C3 C7	6	0	6
Lecturas	A10 A12 A13 A26 B3 B4 B5 B6 B9 B10 B11 B22 C1 C4 C7	0	30	30
Sesión maxistral	A3 A4 A5 A10 A12 A13 A23 A24 B3 B11 B22 C1 C4 C7	22	0	22
Recensión bilbiográfica	A13 A26 B3 B4 B5 B6 B10 B11 B22 C1 C4 C7	0	15	15
Presentación oral	A13 A26 B3 B5 B6 B10 B11 B22 B23 C1 C3 C4 C7	4	5	9
Eventos científicos e/ou divulgativos	A12 A13 B3 B6 B10 B11 B22 C4 C7	2	4	6
Proba de ensaio	A4 A5 A6 A9 A12 A13 A26 B3 B6 B9 B10 B11 B22 C1 C4 C7	0	10	10
Aprendizaxe colaborativa	A6 A13 A26 B3 B5	8	0	8
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Actividades iniciais	Nas primeiras sesións de clase levaranse a cabo actividades de carácter expositivo, por parte do profesor, nas que se presentará o programa da materia e mesmo a dinámica metodolóxica establecida para o mellor desenvolvemento da mesma.



Análise de fontes documentais	Basease na utilización de documentos e fontes relevantes (bibliográficos, lexislativos, audiovisuais, xornalísticos...) para a súa análise e posterior utilización para explicar a natureza dos distintos contidos e aspectos da materia.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma do alumnado baixo a tutela e seguimento por parte do docente. Trátase de facer un trabalho de iniciación á investigación sobre unha temática proposta pola profesora ou tamén sugerida pola alumnado, sempre e cando garde relación cos contidos da materia. Este trabalho farase en grupo (4-5 persoas) e exixe por parte do alumnado un grao de responsabilidade consonte os obxectivos e a calidade que debe presidir este tipo de trabalho. No seu momento facilitáranse unhas pautas que permitirán a elaboración do mesmo, que se complementará cun seguimento titorial do mesmo, polo que será preciso desenvolver, como mínimo, unha sesión de titoría na que presentar o guión do trabalho e un esquema do seu desenrollo. As datas serán acordadas na aula. Cada grupo expoñerá o seu trabalho, co obxecto de compartirlo e sometelo a debate e valoración.
Lecturas	Establécense unha serie de lecturas obligatorias dun conxunto de textos e documentación relacionadas coa materia que o alumnado terá que ler, discutir en grupo e finalmente recensionar de xeito persoal axustándose a un formato coñecido previamente consensuado.
Sesión maxistral	Exposición oral dos temas que constituen os contidos da materia diante do alumnado. Esta exposición irá precedida dunha presentación na que se proponen algunas preguntas aos estudiantes para motivar a reflexión e o diálogo aberto. A obxectivo final pasa pola transmisión de coñecementos e ao tempo facilitar a súa aprendizaxe, potenciando a participación dos/as estudiantes na construcción significativa do coñecemento.
Recensión bilbiográfica	Proceso de lectura crítica dun libro, artículo ou calquera outro documento escrito. Comprende ademais da lectura da obra en cuestión, a análise do seu contido, unha crítica e mesmo unha valoración en relación con outros documentos de igual ou parecida natureza.
Presentación oral	Exposiciones de traballos realizados, individuais ou colectivos, diante do grupo de referencia, procurando tirar conclusións sobre a problemática investigada, documento ou experiencia abordada.
Eventos científicos e/ou divulgativos	Asistencia e participación en actividades de carácter científico e/ou divulgativo (congresos, xornadas, simposios, cursos, conferencias, exposiciones...), que teñan relación coa materia. Deben entenderse como unha estratexia complementaria de formación e nunca como substitutiva de outras.
Proba de ensaio	Pretende determinar os logros do alumnado en termos de obxectivos. Procura avaliar de xeito directo a capacidade de análise, a expresión e a organización de ideas relativas aos contidos da materia. Valorarase a rigorosidade da resposta, combinada coa capacidade de razonamento (argumentación, relación entre ideas, comparación...), creatividade e espírito crítico. Implica un estudo amplio e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacóns.
Aprendizaxe colaborativa	Parte da idea de que os estudiantes traballan xuntos para aprender e ao tempo son responsables mesmo da súa propia aprendizaxe como da dos seus compañeiros. Non se opón ao trabalho individual. Mais ben debe entenderse como unha estratexia de aprendizaxe complementaria que tenta fortalecer o desenvolvemento global do alumno.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Análise de fontes documentais	As dúbidas e demandas de orientación que xurdan das sesións maxistrais, análise de fontes documentais, traballos tutelados, lecturas, e preparación da proba de ensaio, serán atendidas pola profesora da materia durante o horario de tutorías fixado de forma oficial.
Traballos tutelados	
Sesión maxistral	
Aprendizaxe colaborativa	De maneira máis específica, e no marco das sesións interactivas, a profesora ofrecerá atención personalizada mediante a que levará o seguimiento e orientación do trabalho tutelado que se realice ao longo do cuadrimestre. Como este trabalho se realizará en grupo, é recomendable que cada grupo realice unha tutoría obligatoria, fóra do horario de docencia presencial da materia, que permita traballar sobre o funcionamento do propio grupo.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descripción	Cualificación



Análise de fontes documentais	A5 A12 A13 A26 B3 B4 B5 B6 B9 B10 B11 B22 B23 B24 C1 C3 C4 C7	Análise e discusión de documentos e fontes relevantes así como desenvolvemento de actividades prácticas.	10
Traballos tutelados	A4 A6 A9 A10 A11 A12 A13 A22 A23 A25 A26 B3 B4 B5 B6 B9 B10 B11 B22 B23 B24 C1 C3 C7	Para avaliar os traballos teranse en conta os seguintes aspectos: ELABORACIÓN: - Estrutura: aspectos formais, organización do contido, claridade expositiva e corrección gramatical. - Contido: Comprensión de ideas básicas, dominio conceptual, búsqueda e uso de distintas fontes complementarias e actuais. EXPOSICIÓN: - Orden na exposición. - Relevancia e organización dos contidos expostos. - Coordinación da exposición (que reflecta un traballo colaborativo, non unha suma de partes). - Nivel de comprensión dos contidos básicos. - Claridade expositiva e corrección lingüística. - Creatividade (presentación suxestiva, motivadora, dinamizadora da participación das/os compañeiros/as...) - Uso de recursos...	30
Recensión bilbiográfica	A13 A26 B3 B4 B5 B6 B10 B11 B22 C1 C4 C7	Proceso de lectura crítica dun libro ofertado pola profesora. Comprende ademais da lectura da obra en cuestión, a análise do seu contido, unha crítica e mesmo unha valoración en relación con outros documentos de igual ou parecida natureza. Facilitaránse unhas pautas que permitirán a elaboración do mesmo.	10
Presentación oral	A13 A26 B3 B5 B6 B10 B11 B22 B23 C1 C3 C4 C7	Valoración incluida no traballo tutelado	0
Proba de ensaio	A4 A5 A6 A9 A12 A13 A26 B3 B6 B9 B10 B11 B22 C1 C4 C7	A proba de ensaio, de carácter individual, utilizada para a avaliação da aprendizaxe o remate do curso consistirá en dar resposta ás cuestiós planteadas que implicarán un tratamento global e integrado dos contidos abordados ao longo da materia.	50

Observacións avaliación



1. OPCIÓNS DE AVALIACIÓN

Atendendo ó traballo e á participación do alumnado na materia, a avaliación contempla dúas opcións:

Opción A: Para o alumnado que asiste/participa nas actividades de aula (asistencia mínima 85%), correspondelle a modalidade de avaliación arriba exposta. A convocatoria de xullo estará sometida aos mesmos criterio que a convocatoria de maio.

Opción B: Para o alumnado que non asiste/participa nas actividades de aula (asistencia inferior ao 85%), e por tanto con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia,

segundo establece a "NORMA QUE REGULA O RÉXIME DE DEDICACIÓN AO ESTUDO

DOS ESTUDANTES DE GRAO NA UDC (Arts. 2.3; 3.b e 4.5) (29/5/212), establécese que ademáis do traballo que en cada caso particular se especifique, realizará unha proba de ensaio con carácter obligatorio ao final do cuadrimestre na data sinalada oficialmente. Esta proba terá un valor do 50% do total da nota final. A convocatoria de xullo estará sometida aos mesmos criterio que a convocatoria de maio.

2. OBSERVACIONES ADICIONAIS:

- A asistencia as sesións de clase é imprescindible e será considerada de forma positiva no proceso de avaliación. Como xa se dixo, a presencialidade ven determinada por unha asistencia mínima do 85%.
- Para superar a materia é imprescindible presentar todas as actividades e prácticas propostas ademáis de realizar a proba de ensaio. De faltar algunha actividade ou práctica non hai opción a facer a proba escrita e por tanto, a materia quedará pendente para xullo.
- A cualificación final sera a suma das puntuacións obtidas en cada un dos elementos de avaliación segundo o seu peso respectivo. Gardaranse as partes superadas da materia de unha convocatoria a outra, dentro do mesmo curso académico.
- No caso de que a avaliación resulte negativa ó final do cuadrimetre, na oportunidade de xullo só se repetirá a proba escrita.
- É obligatorio pasar pola titoría mentres se estea no proceso de elaboración do traballo tutelado. Este entregarase e expoñerase na data que se indique. Para presentarse ao examen é condición indispensable ter presentado o traballo.
- Calquera circunstancia persoal que poida alteirar o seguimento da materia por parte do alumnado deberá ser comunicada de inmediato para a súa oportuna e axeitada consideración e mesmo para tomar as medidas a que houbera lugar en cada caso.
- Ao longo do 2º cuadrimestre pode haber actividades de carácter científico e/ou divulgativo relacionadas coa materia que a docente considera oportuna a súa asistencia ainda que estén programadas fora do horario da materia, pero dentro do horario lectivo xeral. Nese caso, o alumnado será avisado con antelación para que poida asistir. Estas actividades computarán na evaluación.
- Os alumnado repetidor da materia obligatoriamente deberán poñerse en contacto ca profesora antes de que remate o mes de febreiro do presente curso académico para que lle indique, segundo os casos, a relación de traballos que terán que realizar de maneira individual. En calquera caso, establecerase unha proba oral ou escrita, segundo os casos, con carácter obligatorio para todos o final do cuatrimestre, na data sinalada oficialmente, e que suporá o 50% da nota final. O outro 50% corresponderá ós traballos que en cada caso sexan asignados expresamente ao alumnado .

Fontes de información



Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none">- Instituto Pedagógico Padres y Maestros (2003). Cine y Transversales. Treinta películas para trabajar en el aula.. Bilbao. Mensajero- Jares, Xesús R. (2006). Aprender a convivir.. Vigo. Xerais- Casamayor, G. (coord.) (1999). Cómo dar respuesta a los conflictos.. Barcelona. Graó- Pérez, G. (1997). Cómo educar para la democracia. Estrategias educativas.. Madrid. Popular- Camps, V. (2008). Creer en la educación.. Barcelona. Península- Jares, Xesús R. (2008). Educación e paz. 25 años de educadores pola Paz.. Vigo. Xerais- Asís Roig, R. et al. (2006). Educación en derechos humanos: la asignatura pendiente.. Madrid. Dykinson- Payá, M. (1999). Educación en valores para una sociedad abierta y plural. Aproximación conceptual.. Barcelona. DDB- Jares, Xesús R. (1999). Educación y derechos humanos. Estrategias didácticas y organizativas.. Madrid. Popular- Yuste, A. (2006). Educación, ciudadanía y democracia.. Barcelona. Octaedro-OEI- Jares, Xesús R. (2004). Educar para la paz en tiempos difíciles.. Bilbao. Bakeaz- Cavell, S. (2005). El cine, ¿puede hacernos mejores?. Madrid. Katz- Trilla, J. (1992). El profesor y los valores controvertidos.. Barcelona. Paidós- Savater, F. (1997). El valor de educar.. Barcelona. Ariel- Haydon, G. (2003). Enseñar valores. Un nuevo enfoque.. Madrid, Morata- Naya, L. M. (coord.) (2005). La educación y los derechos humanos.. Madrid. Erein- Bárcena, F.; Gil, F. y Jover, G. (1999). La escuela de la ciudadanía: educación ética y política.. Bilbao. DDB- Buxarrais, R. (1999). La formación del profesorado en educación y valores.. Barcelona. DDB- Martínez, M. y Hoyos, G. (coord.) (2006). La formación en valores en sociedades democráticas.. Barcelona. Octaedro-OEI- Cerezo Martínez, F. (2001). La violencia en las aulas. Análisis y propuestas de intervención. . Madrid. Anaya- Camps, V. (1994). Los valores de la educación.. Madrid. Alauda- Elzo, J. (2000). Los valores de los jóvenes españoles.. Madrid. Fundación Santa María- Pereira, C. (2005). Los valores del cine de animación: propuestas pedagógicas para padres y educadores.. Barcelona. PPU- Ortega Ruiz, P. y Mínguez Vallejos, R. (2001). Los valores en la educación.. Barcelona. Ariel- Juul, J. (2008). Los valores para la familia hoy.. Madrid. Maeva- Calero, J. (2008). Sociedad desigual, ¿educación desigual?. Madrid. Ministerio de Educación- Sancho Gil, J. Mª. (2006). Tecnologías para transformar la educación.. Madrid. Akal- Amar Rodríguez, V. M. (2008). TICs, sociedad y educación.. Madrid. Tébar- Ollero, A. (coord.) (1999). Valores en una sociedad plural.. Madrid. Fundación para el Análisis y los Estudios Sociales- Anaut, L. et al. (2002). Valores escolares y educación para la ciudadanía. Barcelona. Graó- Loscertales, F. y Núñez, T. (2001). Violencia en las aulas.. Barcelona. Octaedro- Sánchez Alcón, Ch. y Navarro Navarro, L. (2007). ¿Cómo educar en valores cívicos a los peques?. Barcelona. Octaedro- Hoyos, G. y Martínez, M. (coords.) (2004). ¿Qué significa educar en valores hoy?. Barcelona. Octaedro- Cortina, A. (coord) (2009). La educación y los valores. Madrid. Biblioteca Nueva- Esteban Bara, F. (2007). Lluvia de valores. Barcelona. CEAC- Carbonell Sebarroja, J (2008). Una educación para mañana. Barcelona. Octaedro.- Tiana Ferrer, A. (2009). Por qué hicimos la LOE. Madrid. Wolters Kluwer España- Ribotta, S (ed) (2006). Educación en derechos humanos. La asignatura pendiente. Madrid. Dykinson- Bárcena, F., Gil, F., Jover, G. (1999). La escuela de la ciudadanía. Bilbao. DDB- García Aretio, M., Ruiz Corbella, R., García Blanco, R. (2009). Claves para la educación. Madrid. Narcea- Arenas-Dolz, F., Gallegos Salazar, D. (ed) (2009). El ciudadano democrático. Madrid. PyV- Nussbaum, M.C (2010). Sin fines de lucro. Madrid. Katz Editores- Tuts, M., Martínez Teu, L. (2006). Educación en valores y Ciudadanía: propuestas y técnicas didácticas para la formación integral. Madrid. Los libros de la Catarata
---------------------	---



- Revista de Educación (2003). Educación y ciudadanía (nº extraordinario). Madrid. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte
- Revista de Estudios del Curriculum (2000). Educación cívica (Vol 3, nº 1). Barcelona. Ediciones Pomares-Corredor
- Revista Iberoamericana de Educación (2006). Educación y Ciudadanía (nº42 septiembre-diciembre)). Madrid.OEI
- Tarbiya. Revista de Investigación e Innovación Educativa (2004). La Educación en Derechos Humanos. Madrid. Instituto Universitario de Ciencias de la Educación
- Mª Eugenia Rodríguez Palop (2011). Claves para entender los nuevos derechos humanos. Madrid. Los libros de la Catarata
- F. Dubot (2011). Repensar la justicia social. Contra el mito de la igualdad de oportunidades. Buenos Aires. Siglo XXI
- F. Revilla (coord.) (2006). Educación y ciudadanía: valores para una sociedad democrática. Madrid. Biblioteca Nueva
- I. Carrillo i Flors (coord.) (2005). Diez valores para el siglo XXI. Barcelona, CISS Praxis Recursos en REDE:<http://fund-culturadepaz.org/spa/espanol.htm><http://www.alliance21.org/2003><http://www.alteris.org/quees.html><http://www.aulaintercultural.org><http://www.citized.info><http://www.ciudadania.profs.net><http://www.coe.int><http://www.dadalo.s.org><http://www.edualter.org><http://www.educacionciudadania.mec.es><http://www.educacionvalores.org><http://www.es.amnesty.org><http://www.escuelalibre.org><http://www.mec.es/creade><http://www.movimientocontraintolerancia.com><http://www.oei.es><http://www.sgep.org><http://www.unesco.org>Recursos en REDE:<http://fund-culturadepaz.org/spa/espanol.htm><http://www.alliance21.org/2003><http://www.alteris.org/quees.html><http://www.aulaintercultural.org><http://www.citized.info><http://www.ciudadania.profs.net><http://www.coe.int><http://www.dadalo.s.org><http://www.edualter.org><http://www.educacionciudadania.mec.es><http://www.educacionvalores.org><http://www.es.amnesty.org><http://www.escuelalibre.org><http://www.mec.es/creade><http://www.movimientocontraintolerancia.com><http://www.oei.es><http://www.sgep.org><http://www.unesco.org>



Bibliografía complementaria

- Jares, Xesús R. (2006). *Aprender a convivir..* Vigo, Xerais
 - Subirats, M., Tomé, A. (2007). *Balones fuera: reconstruir los espacios desde la coeducación..* Barcelona, Octaedro
 - Carreras, Ll. y otros (1995). *Cómo educar en valores..* Madrid, Narcea
 - Pérez, G. (1997). *Cómo educar para la democracia. Estrategias educativas..* Madrid. Popular
 - Tomé, A., Rambla, X. (2001). *Contra el sexismo. Coeducación y democracia en la escuela..* Madrid, Síntesis
 - Camps, V. (2008). *Creer en la educación..* Barcelona, Península
 - Tonucci, F. (2003). *Cuando los niños dicen basta..* Madrid, Fundación Germán Sánchez Ruipérez
 - Asís Roig, R. et al. (2006). *Educación en derechos humanos: la asignatura pendiente..* Madrid, Dykinson
 - Paya, M. (1999). *Educación en valores para una sociedad abierta y plural. Aproximación conceptual..* Barcelona.
- DDB
- Jares, Xesús R. (1999). *Educación y derechos humanos. Estrategias didácticas y organizativas..*
 - Jares, Xesús R. (2004). *Educar para la paz en tiempos difíciles..* Bilbao, Bakeaz
 - Calvo Buezas, T. (1990). *El racismo que viene. Otros pueblos y culturas vistos por profesores y alumnos..* Madrid, Tecnos
 - Savater, F. (1997). *El valor de educar..* Barcelona. Ariel
 - Haydon, G. (2003). *Enseñar valores. Un nuevo enfoque..* Madrid, Morata
 - Rodríguez Martínez, C. (comp.) (2006). *Género y currículo: aportaciones del género al estudio y práctica del currículo..* Madrid, Akal
 - Barrére, Mª A., Campos, A. (coord.) (2005). *Igualdad de oportunidades e igualdad de género, una relación a debate..* Madrid, Dykinson
 - Coombs, Ph. (1986). *La crisis mundial de la educación: perspectivas actuales..* Madrid, Santillana
 - Sánchez Ferriz, R., Jimena Quesada, L. (1995). *La enseñanza de los derechos humanos..* Barcelona. Ariel
 - Micheá, J. Cl. (2002). *La escuela de la ignorancia..* Madrid, Ediciones Acuarela
 - Jackson, Ph. W. (1991). *La vida en las aulas..* Madrid, Morata
 - Lomas, C. (comp.) (2007). *Los chicos también lloran. Identidades masculinas, igualdad entre los sexos y coeducación..* Barcelona, Paidós
 - Delval, J. (1990). *Los fines de la educación..* Madrid, Siglo XXI
 - Camps, V. (1994). *Los valores de la educación..* Madrid, Anaya
 - Juul, J. (2008). *Los valores para la familia hoy..* Madrid, Maeva
 - Esteban Bara, F. (coord.) (2003). *Mi querida educación en valores. cartas entre docentes e investigadores..* Bilbao, DDB
 - Doménech, J; Guerrero, J. (2005). *Miradas a la educación que queremos..* Barcelona, Graó
 - Sancho Gargallo, M. et al. (2007). *Nuevos retos para convivir en las aulas: construyendo la escuela cívica..* Madrid, Fundación Europea Sociedad y Educación
 - Meirieu, P. (2004). *Referencias para un mundo sin referencias..* Barcelona. Graó
 - Subirats, M., Brullet, C. (1988). *Rosa y azul. la transmisión de los géneros en la escuela mixta..* Madrid, Instituto de la Mujer
 - Amar Rodríguez, V. M. (2008). *Tecnologías de la información y la comunicación, sociedad y educación..* Madrid. Tébar
 - Tierno, B. (1996). *Valores humanos..* Madrid, Taller de Editores
 - Bindé, J. (dir.) (2005). *¿A dónde van los valores? Coloquios del siglo XXI..* Barcelona, Icaria-UNESCO
 - Gerilla, E., Jiménez, F.J., Santos, M. (coords) (2011). *La educación nos hace libres.* Madrid. Biblioteca Nueva
 - Ferland, F. (2011). *Cuéntame un cuento.* Madrid. Narcea
 - F. García Moriyón (2011). *El troquel de las conciencias. Una historia de la educación moral en España.* Madrid. Ediciones de la Torre
 - J. Carbonell y A. Tort (2006). *La educación y su representación en los medios.* Madrid, Morata
 - J. B. Martínez Rodríguez (2005). *Educación para la ciudadanía.* Madrid, Morata

Recomendaciones

Materias que se recomienda tener cursado previamente



Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

-É obligatoria a entrega cumplimentada de unha ficha de identificación personal antes de rematar o mes de febreiro do curso actual.-Non se admitirán traballos dos que o profesor ou profesora non teña constancia da sua realización.-As datas de entrega dos traballos son inamovibles, agás casos excepcionais.-Para poder ser calificado/a e avaliado/a é necesario ter entregado todos los trabajos esixidos. De faltar algúna das partes, o alumno/a figurará como NON PRESENTADO/A.-Os traballos escritos presentáranse a dobre cara, grapados e ben identificados (nome do alumno/alumna, curso, grupo, materia e nome do profesor/profesora), e sempre que conteñan referencias bibliográficas, é imprescindible seguir as normas da APA (6ª ed.).- Non se recollerán traballos encadernados, con fundas de plástico, anillas ou deseños similares. É aconsellable facer copia do orixinal que se entregue.- Titorías: Grupo A: Martes (12-14 h.; 16,30-18,30 h.) e Xoves (16,30-18,30 h.), no despacho P0B7 (Telf. 981.167.100, Ext. 4693). Grupo B: (Despacho P0 DIR, Telf. 981167100 Ext. 1744)Os exames segundo calendario oficial

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías